

Пояснювальна записка
до проекту Закону України «Про порядок підготовки і затвердження нової редакції Конституції України»

1. Обґрунтування необхідності прийняття Закону

Проект Закону України «Про порядок підготовки і затвердження нової редакції Конституції України» має забезпечити реалізацію права народу визначати і змінювати конституційний лад в Україні, яке закріплюється статтею 5 Конституції України, з метою дотримання принципу народовладдя.

Народ, декларований у якості суверена, не був представлений повною мірою в процесі розробки і прийняття Конституції України у 1996 році та при внесенні змін у Конституцію у 2004 році. Ця обставина негативно впливає на потенціал внутрішнього самоуправління суб'єктів суспільних відносин, а також дозволяє різним політичним силам ініціювати ідеї перегляду Конституції, створювати державні проблеми, кризи, конфлікти.

Для підготовки та затвердження нової редакції Конституції України має бути обрана Конституційна Асамблея, до якої повинні увійти представники усіх політичних сил, що діють у державі, представники широких кіл інститутів громадянського суспільства.

2. Цілі і завдання законопроекту.

Мета проекту - забезпечення реалізації конституційного принципу народовладдя шляхом закріплення виключно за народом права визначати і змінювати конституційний лад в Україні (стаття 5 Конституції України).

3. Основні положення законопроекту.

Проектом Закону України пропонується встановити порядок підготовки і затвердження нової редакції Конституції України.

Проект Закону України складається з 6 розділів і 38 статей.

У **першому розділі** (ст.ст. 1 – 6) дається поняття «нової редакції Конституції України» як таких змін Основного Закону, які стосуються встановлення засад конституційного ладу в Україні. «Конституційна Асамблея України» визначається як форма і орган представництва волі народу щодо визначення або уточнення засад конституційного ладу в Україні при підготовці (доопрацюванні) нової редакції Конституції України.

У розділі встановлені етапи підготовки (доопрацювання) і затвердження нової редакції Конституції України, визначено склад Конституційної Асамблеї України та підстави її виборів. Строк повноважень Конституційної Асамблеї пропонується встановити в один рік.

Повноваженнями Конституційної Асамблеї визначено доопрацювання проектів нової редакції Конституції при ініціюванні їх суб'єктами законодавчої ініціативи, або розробка проекту нової редакції Конституції у разі, якщо до цього її зобов'яже всеукраїнський референдум. Передбачено окрему підставу для винесення нової редакції Конституції України на затвердження

всеукраїнським референдумом. Конституційна Асамблея наділяється також повноваженням підготовки проектів Законів України, якими мають визначатися підстави, межі та засоби здійснення повноважень суб'єктами влади.

Діяльність Конституційної Асамблеї має ґрунтуватися на принципах:

- 1) народовладдя;
- 2) верховенства права;
- 3) законності;
- 4) гласності та відкритості;
- 5) незалежності;
- 6) професіоналізму.

Правовими засадами діяльності Конституційної Асамблеї є Закон, проект якого пропонується, а також за аналогією Закон, який визначає організацію та порядок діяльності Верховної Ради України.

Розділ II (ст.ст. 7 – 22) визначає «Порядок обрання Конституційної Асамблеї». Особливості цього порядку у виборах «народних представників» до складу Конституційної Асамблеї: по 150 «народних представників» обиратимуться в регіональних багатомандатних виборчих округах на основі відносної більшості та в багатомандатному виборчому окрузі на основі пропорційного представництва. Виборчий процес організуватиметься значною мірою аналогічно виборам до Верховної Ради України з врахування особливостей повноважень Конституційної Асамблеї. Встановлено підстави призначення виборів, умови участі у виборах різних суб'єктів виборчого процесу; вимоги до кандидатів у «народні представники»; порядок висування та реєстрації кандидатів; формування виборчого фонду та його використання; порядок голосування та встановлення результатів ; реєстрація обраних «народних представників» і набуття повноважень «народними представниками» та Конституційною Асамблеєю.

У **третьому розділі** (ст.ст.23 – 24) визначено статус «народних представників» та Конституційної Асамблеї. Серед основних особливостей статусу «народних представників» є зобов'язання «народного представника» не претендувати на обрання (призначення) на посади в органах державної влади протягом п'яти років після затвердження всеукраїнським референдумом нової редакції Конституції України, підготовленої за його участі Конституційною Асамблеєю.

Розділом IV визначено порядок організації роботи Конституційної Асамблеї (ст.ст. 25 – 31). У ньому регламентовано порядок проведення першого засідання Конституційної Асамблеї; органи Асамблеї, їх повноваження.

Розділ V «Форми роботи Конституційної Асамблеї» (ст.ст. 32 – 38) регламентує порядок проведення пленарних засідань Асамблеї, засідань робочих комісій. Передбачено обов'язкову юридичну, наукову та іншу експертизу розробленого (доопрацьованого) проекту нової редакції Конституції України. Передбачено процедури трьох читань по новій редакції Конституції України.

Важливе місце у розділі належить визначенню заключних процедур щодо проекту нової редакції Конституції України після її схвалення Конституційною Асамблеєю України.

Розділ VI «Прикінцеві положення» визначає набуття чинності Закону з дня його опублікування.

4. Стан нормативно–правової бази у даній сфері правового регулювання

Основним законодавчим актом у даній сфері є Конституція України.

Прийняття цього проекту закону не потребує внесення змін до інших Законів України.

5. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту.

Прийняття даного законопроекту забезпечить реалізацію конституційного принципу народовладдя. Зокрема, виключно за народом закріпиться право визначати і змінювати конституційний лад в Україні. Громадяни України реально зможуть визначати принципи взаємовідносин між гілками влади.

Фінансування виборів до Конституційної Асамблеї здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів виборчих фондів учасників виборів.